

Ert datum

Er referens

Avdelningen för utvärdering och lärande
Enheten för inriktning och planering
Mona Matsson
Tor-Björn Åstrand Karlsson
Helen Kasström

Minnesanteckningar från möte i samverkansgruppen för civila Nato/PFF frågor

Tid: 26 maj 2009 klockan 10.00 till 15:00

Plats: MSB Stockholm

Deltagare: Mona Matsson MSB, Helen Kasström MSB, Tor-Björn Åstrand Karlsson MSB, Mats Lundström Försvarsdepartementet, Olle Jonsson Försvarsdepartementet, Peter Helsing Svenska Kraftnät, Erik Sandhill Banverket, Marlene Gustavsson MSB, Roy Kannerstål Transportstyrelsen, Carl Danielsson Jordbruksverket, Östen Andersson Livsmedelsverket, Jan Lundberg MSB, Kaj Hjulbäck Tillväxtverket, Teresa Åhman Försvarsdepartementet, Monica Rhodiner MSB, Tore Eriksson MSB, Per-Erik Nyström Livsmedelsverket

Inledning

Mona Matsson, chef för enheten för inriktning och planering hälsade samtliga deltagare välkomna och presenterade kortfattat MSB och myndighetens Nato-arbete.

Minnesanteckningarna från samverkansgruppens förra möte den 4-5 december 2008 godkändes.

Aktuellt från Försvarsdepartementet

Mats Lundström från Försvarsdepartementet presenterade den nya raminstruktionen för det civila Nato/PFF arbetet som Regeringen antog den 20 maj 2009.

Bakgrunden till att departementet ville ta fram en ny instruktion bottnar i att man söker ett mer sammanhållet arbete på området för civila Nato/PFF-frågor samt att ett flertal myndigheter har tillkommit, bytt namn och/eller slagits samman. Raminstruktionen gäller för berörda departement och alla av regeringen utpekade myndigheter. Den innehåller en samlad idé om hur Sverige ska arbeta inom ramen för det civila Nato/PFF-samarbetet, inriktning av arbetet samt arbetsformer och beredningsordning av ärenden.

Det har varit viktigt att inkluderaberörda myndigheternas sakdepartement i arbetet, Förvarsdepartementet kommer ta fram en lista på kontaktpersoner inom Regeringskansliet för olika områden.

MSB får en tydligare samordningsroll än tidigare när det gäller deltagandet i olika planeringskommittéernas arbete. Bland annat ska MSB stödja aktörerna genom att sprida information till berörda myndigheter, hålla samman och utarbeta en rutin för arbetet med återrapportering samt verka för att det sektorsövergripande perspektivet lyfts fram. Den löpande diskussionen om hur de svenska myndigheternas deltagande i planeringskommittéerna ska samordnas sker genom möten i samverkansgruppen för Nato/EAPR/PFF-frågor som hålls samman av MSB. Det ska dock även finnas utrymme för att ha andra samverkansgrupper kring olika frågor vid behov.

Till raminstruktionen håller departementet också på att arbeta fram en inriktning som anger mer konkreta prioriteringar och arbetssätt för Nato/PFF-arbetet som inte är färdigställd. Inriktningen ska stödja arbetet i olika planeringskommittéer genom att peka ut en strategisk inriktning och att öka kunskaperna om samarbetet. En underhandskopia har skickats ut till myndigheter och berörda sakdepartement.

De deltagande myndigheterna ska även återrapportera från möten och skicka dessa rapporter till MSB. När det gäller sakfrågor som uppkommer inom ramen för olika planeringskommittéer och där behov av ytterligare råd och instruktion föreligger ska frågorna beredas med respektive myndighets sakdepartement. Frågorna gemensambereads sedan enligt vanlig praxis inom Regeringskansliet. Det är Regeringen som utser representanter i de olika planeringskommittéerna. Tor-Björn Åstrand Karlsson, MSB presenterade ett förslag till återrapporteringsmall för myndigheterna och en diskussion om detta vidtog. Mallen kommer att distribueras till samtliga berörda myndigheter. MSB kommer att följa upp detta arbete under hösten och vid behov justera mallens uppbyggnad.

Mats Lundström svarade på frågor om huruvida inriktningsdokumentet skulle användas som underlag till kommande propositionsarbete. Departementet var försiktigt positiva till att så kunde bli fallet men kunde inte ta ställning till om det faktiskt skulle ske. Eventuellt kunde det införas i samband med ett kapitel om hur internationella frågor generellt ska hanteras. Då blir Nato en del av detta. Det klargjordes även att det fortsatt var regeringsbeslut som styr verksamheten även om inriktningen ska vara ett stöd i arbetet. De exempel som anges i dokumentet är att se som just exempel och betyder inte att vi läser fast oss vid vissa prioriteringar utan någon diskussion. Vidare framhölls vikten av ett komplementärt samarbete med EU när det gäller det nationella samarbetet på myndighetsnivå. CIP-arbetet framhölls som exempel på ett område där sakmyndigheterna deltar och MSB har en sammanhållande roll som *CIP-contact point*. Arbetet i CPC är också viktigt då de flesta områden sammanstrålar där. Ytterligare en fråga som kom upp var om inte departementet borde ställa samman en liknande Raminstruktion för EU-arbetet. Departementet svarade att det var en god idé men att det sannolikt skulle bli alltför omfattande. Eventuellt kunde man tänka sig att man tog fram liknande EU-dokument på vissa områden, till exempel CIP och CBRN.

Rapport från närvarande medlemmar från planeringskommittéerna

Samtliga närvarande kommittémedlemmar rapporterade från senaste halvårets möten. Det är uppenbart att samtliga svenska kommittémedlemmar upprätthåller en god ambition med sitt arbete. Både MSB och Försvarsdepartementet uppskattade detta engagemang.

Transportstyrelsen (CAPC) informerade att Nato fortsatt är intresserade av SNAM för att lyfta in erfarenheter i arbetet om *Aero Medical Evacuation*.

Banverket (PBIST) återgav att kommittén har inlett ett arbete om samarbete med de NGOs som har ett intresse för transportfrågor.

Jordbruksverket och Livsmedelsverket (FAPC) rapporterade att man arbetar vidare med hotbilder kopplade B-terrorism (CBRN) samt varierande pandemifrågor. Fortsatt arbete kring risk- och sårbarhetsanalyser kopplade till vattenförsörjning och vattenrening.

MSB (IPC) informerade om att det inom kommittén finns varierade åsikter om vad arbetet ska syfta till. För närvarande arbetar man med *comprehensice approach*, energisäkerhet samt skydd av kritisk infrastruktur.

MSB (CPC) gav övergripande information om arbetet i arbetsgruppen kopplad till *non-binding guidelines* och *minimum standards*. Projektet som har haft flera arbetsområden syftar till att skapa en minsta gemensam standard för *first-responders* i CBRN-miljö. En övrig komponent är AST (Advisory Support Team) som exempelvis kan nyttjas genom att länder efterfrågar erfarenhet och kunskap om hur man bygger ett hållbart, nationellt krishanteringssystem. En aktuell aktivitet är att bygga en öppen hemsida där information om projektet kan återges.

Inom arbetsgruppen för CIP vilken under en tid haltat betänkligt börjar man nu diskutera vilken typ av funktion man ska fylla inom Nato. Ett grundläggande problem eller utmaning är att CIP i grunden är ett nationellt ansvar och därför är många länder styrda av nationella strategier. En trolig utveckling är att arbetsgruppen ska börja dela metoder och erfarenheter vad det exempelvis gäller kritiska beroenden.

Vidare diskuterades det stora antalet arbetsgrupper som finns under CPC. Idag uppfattar man att det råder ett omfattande dubbelarbete vilket bör undvikas.

Avslutningsvis efterfrågades möjligheten till att genomföra svenska förmöten innan ordinarie CPC-möten. MSB kommer att återkomma om hur detta skulle kunna gestaltas.

Behovet av utbildning i Natosystemet

Några av myndigheterna har efterfrågat en kurs i Nato-systemet som kan vara till stöd för arbetet i planeringskommittéerna. I flera myndigheter finns en EU-samordning men inget liknande finns på Nato-sidan. Som expert i Nato-systemet är det önskvärt att också ha en bättre kunskap om det sammanhang som man

verkar i. Målgruppen för en sådan kurs kan vara större än deltagarna i planeringskommittéerna och även innefatta till exempel chefer på olika myndigheter. Utbildningen bör kopplas till den strategiska inriktningen för Sveriges Nato-arbete och till EU-arbetet där det är önskvärt. En kurs kan även innefatta mer generella delar såsom hur man betar sig i internationella sammanhang och huruvida man behöver tänka på något särskilt i interaktionen med andra länders representanter. MSB reflekterar över hur en sådan kurs skulle kunna läggas upp och återkommer med ett förslag under hösten.

EU-Nato relationen

Teresa Åhman från Försvarsdepartementet berättade om sitt uppdrag som består i att kartlägga det civila EU och Nato-arbetet för att finna områden där Sverige kan arbeta mer komplementärt. I viss mån är syftet att också väcka frågan hos den politiska ledningen. Ofta hamnar de civila frågorna i skymundan till förmån för de militära aspekterna. Myndigheterna gavs tillfälle att komma med förslag till områden.

CBRN-arbetet inom EU:s CBRN task force framhölls som en eventuell modell för Nato. Det finns även kopplingar till andra internationella samarbeten, exempelvis DHS-avtalet. Mer konkret kan en åtgärdskalender och delen om first responders vara intressant att titta närmare på. Även forskning om CBRN kan vara intressant att titta på. Verktyg att samordna verksamheterna inom EU och Nato efterlystes.

Även CIP-arbetet togs upp som ett område. Det är viktigt att bygga på det som görs i EU då man tänker i termer av vad vi vill åstadkomma inom ramen för Nato. Det som görs inom ramen för Ad-hoc arbetsgruppen för IPC och CPC bör vara väl avstämt mot vad som görs på EU-sidan. Det faktum att Nato-formatet med sina 50 länder när fler än EU-samarbetet kan vara viktigt att titta på nu när EU ska utveckla sitt samarbete på området gentemot tredje land. Kunskapen som finns inom Nato kan komma till användning. Även övningar kan användas för att få in ett tydligare CIP-perspektiv. När det gäller övningar är det viktigt att försöka vara med när de planeras så att vi kan styra innehållet i övningarna. Vad som ska övas och vilket resultat vi vill ha är det primära.

Även det nordiska samarbetet kan föras in i ett sådant arbete. Olle Jonsson från Försvarsdepartementet gick igenom den nya s.k. Hagaöverenskommelsen som antogs i april. På det militära området har ett nära samarbete förekommit under en tid och nu fokuserar man även i högre grad på de civila frågorna. Bakgrunden är en proposition från förra året där ett fördjupat samarbete inom området för skydd och beredskap pekades ut. Rent politiskt kan det vara svårt att driva dessa frågor då motparten i många länder är Jusitite- eller Inrikesdepartementet som driver frågorna. De områden som ringats in i Hagaöverenskommelsen är räddningstjänst, kriskommunikation, CBRN, Forskning och utveckling, utbildning och övning samt samarbetet med frivilligorganisationer. Eventuellt kommer även frågor som rör RAKEL och CIP att införas i samarbetet. Nästa möte är i Norge under hösten och ambitionen är att ministrarna ska ha regelbundna möten två gånger per år. I detta forum kan det finnas skäl att också behandla EU/Nato-relationen.

Området för transporter framhölls också, och framförallt den SNAM-insats som gjordes inom ramen för EU-samarbetet. Experter finns men transportstyrelsen har ingen egen verksamhet på EU-sidan. Transportstyrelsen har mandat att skicka ut flyget men inte personalen. Detta är svårare att ändra på eftersom den lagstiftning som gäller handlar om regler för sjukvårdspersonal inom landstingen. Vid en kris lyckas man lösa detta men möjligheterna att delta i övningar för att exempelvis evakuera icke-svenskar är begränsade, vilket är något man bör se över. Även regler som gäller försäkringsfrågor togs upp. En läkare ska rädda liv men om det exempelvis är en amerikan, vad gäller försäkringsmässigt?

Pandemiarbetet kan man även titta närmare på. En förfrågan om information från Nato kom under arbetet med den nya influensan.

Genomgång av SCEPC-plenaragenda till 4 juni

Olle Jonsson gick igenom agendan till plenarmötet den 4 juni. Huvudpunkten kommer att vara den översyn av CEP-arbetet som Nato håller på med. Även rapporter från planeringskommittéernas arbete blir en av de större punkterna. På mötet ska även Sverige presentera sitt program för EU:s ordförandeskap och Nils Svartz, överdirektör MSB kommer att presentera MSB:s organisation och uppdrag samt 2009 års version av CEP handbook.

Övriga frågor och avslutande kommentarer

Nästa möte preliminärbokades till den 1 december 2009.